

EL LLENGUATGE

D'ara endavant

8/III/1977

Una expressió com és ara «en el successiu», que llegim, de nou, en una circular que acabem de rebre, és una mostra perfecta de català incorrecte i alhora artificios, de barbarisme que no justifica ni l'habitualitat ni la necessitat d'indicar una determinada idea mancada d'expressió idiomàtica pròpia. Dient-ho encara altrament, podriem dir que és un barbarisme culte o llibresc, desconegut en la llengua parlada i que només apareix en la llengua escrita quan hom s'oblida de tot allò de bo que té el llenguatge col·loquial i espontani, i ha de recórrer, per tant, a la imitació, és a dir, al calc literal, a la traducció mot per mot, dels models que ofereix la llengua veïna.

A vegades, és justament la coneixença d'una determinada particularitat gramatical allò que indueix a aquests calcs tan lamentables. En aquest cas, la particularitat gramatical és la inexistència, en català, d'una forma específica per a l'article neutre, el qual revesteix la mateixa que la del masculí singular: doncs, transformant «en lo sucesivo» en el conjunt «en el successiu» —havent, per tant, evitat «en lo successiu»— hom creu haver complert fidelment amb la gramàtica. Però no es tracta de complir amb la gramàtica sinó amb l'idioma. És segur que els qui escriuen «en el successiu», quan s'expressen oralment —si més no, quan ho fan amb espontaneïtat— diuen d'ara endavant. Un petit esforç per tal de trobar la forma del llenguatge espontani i una certa malifiança davant aquelles expressions del castellà que calgui traduir mot per mot, són els factors que, permanentment, haurien de fer evitar aquests resultats.

D'ara endavant, és clar, pot alternar amb altres expressions anàlogues, segons el moment o el temps que es prengui com a referència o punt de partida: d'avui endavant, d'aleshores ençà, d'ençà d'aquell dia, a partir de dijous, a partir de demà, etc.

ALBERT JANE